

KERKENBELEIDSPLAN AARTSELAAR

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

22 april 2025

INHOUD

1. ALGEMENE GEGEVENS	4
1.1 Werkgroepen	4
1.1.1. Kerkelijke werkgroep	4
1.1.2. Burgerlijke werkgroep.....	5
1.1.3. Stuurgroep	5
1.2. Omschrijving	6
1.3. Situering gebouwen.....	6
1.4. Ondersteuning	7
2. FICHE PER KERKGEBOUW	8
2.1. Sint-Leonarduskerk AARTSELAAR	8
2.1.1. Identificatie	9
2.1.2. Beschrijving	11
2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	18
2.1.4. Het actueel gebruik en de functie	19
2.2. Kapel Sint-Leonardus AARTSELAAR	21
2.2.1 Identificatie	21
2.2.2. Beschrijving	22
2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	23
2.2.4. Het actueel gebruik en de functie	23
2.3. Kerk Sint-Jan-de-Doper AARTSELAAR.....	24
2.3.1. Identificatie	24
2.3.2. Beschrijving	25
2.3.3. Situering kerkgebouw in ruimtelijke omgeving	28
2.3.4. Het actueel gebruik en de functie	30
2.4. Kapel Onze-Lieve-Vrouw Middelaars AARTSELAAR	31
2.4.1. Identificatie	31
2.4.2. Beschrijving	32

2.4.3. Het actueel gebruik en de functie	33
3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE.....	34
3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie	34
3.1.1. Overzicht	34
3.1.2. Motivering Sint-Leonarduskerk AARTSELAAR	34
3.1.3. Motivering kapel Sint-Leonardus AARTSELAAR.....	35
3.1.4. Motivering Sint-Jan-de-Doperskerk AARTSELAAR.....	35
3.1.5. Motivering kapel Onze-Lieve-Vrouw Middelaars AARTSELAAR	35
3.2. Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht	36
4. BESLUIT	37

Alle foto's, schema's en kaarten zonder bronvermelding zijn opgesteld door middel van eigen gegevens van de betrokken parochies.

1. ALGEMENE GEGEVENS

Startdatum proces: 18 september 2024, infoavond kerkenbeleidsplannen

Basis- en referentiejaar: 2023

1.1 Werkgroepen

1.1.1. Kerkelijke werkgroep

Leden en hun rol:

- Kerkraad Sint-Leonardus:
 - Jos Van Orshaeghen, voorzitter
 - Kris Wils, secretaris
 - Lea Den Abt, penningmeester
 - André Stuyck, lid
 - Kris Van der Auwera, aangestelde van de bisschop
- Plaatselijke kerngroep (PKG) Sint-Leonardus:
 - Ernest Kabongo, pastoor
 - André Stuyck, pastoor-emeritus
 - Rudi De Reys, verantwoordelijke liturgie
 - Rita Struyf, verantwoordelijke diaconie
 - Kris Van der Auwera, verantwoordelijke catechese
 - Joris Nagels, verantwoordelijke communicatie
 - Karine Van Gorp, lid
 - Christiane De Schietere, lid
 - Thierry Halsberghe, lid
- Kerkraad Onbevlekt Hart van Maria:
 - Leo Vereycken
- Plaatselijke kerngroep (PKG) Onbevlekt Hart van Maria:
 - Leo Vereycken
- Pastorale eenheid Immanuel:
 - Emiel Baeckelmans, verantwoordelijke pastoraal team
 - Ernest Kabongo, pastoor

Vergaderdata:

- 18/09/2024 (infovergadering PE Immanuel)
- 30/09/2024 (PKG Sint-Leonardus AARTSELAAR)
- 09/10/2024 (Kerkraad Sint-Leonardus AARTSELAAR)
- 21/10/2024 (PKG Sint-Leonardus AARTSELAAR)
- 27/11/2024 (Kerkraad Sint-Leonardus AARTSELAAR)
- 02/12/2024 (PKG, Kerkraad Sint-Leonardus AARTSELAAR, Kerkraad Onbevlekt Hart van Maria RUMST)
- 23/12/2024 (PKG Sint-Leonardus AARTSELAAR)
- 13/01/2025 (PKG Sint-Leonardus AARTSELAAR)
- 17/01/2025 (PKG en Kerkraad Sint-Leonardus AARTSELAAR) Nalezing conceptversie

1.1.2. Burgerlijke werkgroep

Leden en hun rol:

- Begeleider vanuit vicariaat
 - Johan Govaerts
- Gemeente Aartselaar
 - Peter Van Mechelen, algemeen directeur

Vergaderdata:

- Xx/xx/xxxx

1.1.3. Stuurgroep

Leden en hun rol:

- Kerkraad Sint-Leonardus:
 - Jos Van Orshaegen, voorzitter
 - Kris Wils, secretaris (Kris.Wils@Hotmail.com)
 - Lea Den Abt, penningmeester (Lea.den.Abt@outlook.be)
- Plaatselijke kerngroep Sint-Leonardus:
 - Rudi De Reys (Liturgie@SintLeonardusAartselaar.be)
 - André Stuyck (Andre.Stuyck@SintLeonardusAartselaar.be)
 - Kris Van der Auwera (catechese@SintLeonardusAartselaar.be)
- Kerkraad Onbevlekt Hart van Maria:
 - Leo Vereycken
- Plaatselijke kerngroep Onbevlekt Hart van Maria:
 - Leo Vereycken
- Pastorale eenheid Immanuel:
 - Emiel Baeckelmans (emiel.baeckelmans@proximus.be)
 - Ernest Kabongo (ngalkabongo@yahoo.com)
- Gemeente Aartselaar:
 - Michaël De Donder (Michael.DeDonder@Aartselaar.be)

Vergaderdata:

- 02/12/2024

1.2. Omschrijving

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente Aartselaar:

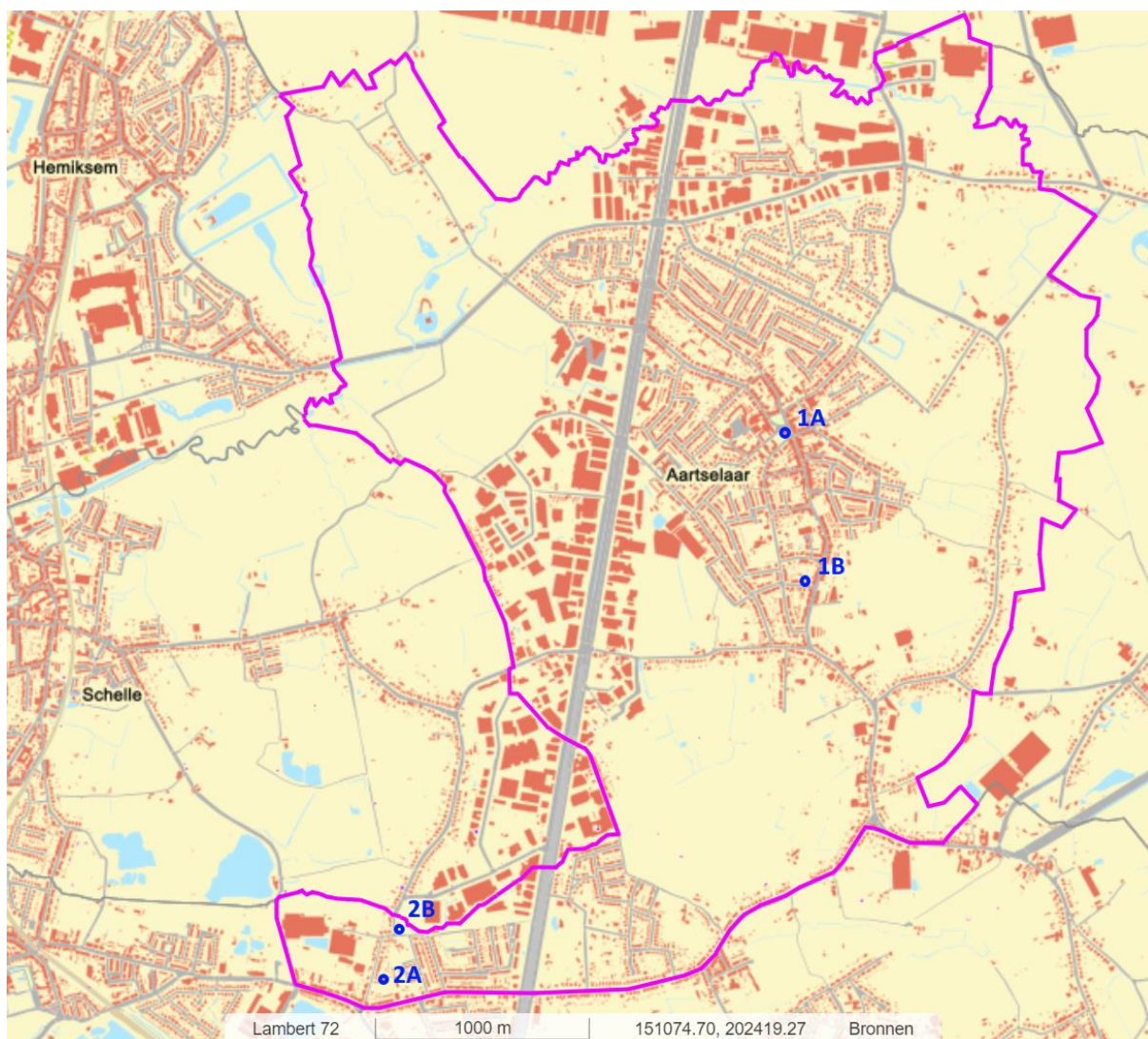
- Sint-Leonarduskerk, Laar z/n, Aartselaar.
- Sint-Leonarduskapel, Sint-Leonardusstraat z/n, Aartselaar
- Sint-Jan, Koekoekstraat z/n, Aartselaar
- Kapel O.L.V.-Middelares, Koekoekstraat z/n, Aartselaar

Dit kerkenbeleidsplan werd opgemaakt in overleg tussen de gemeente Aartselaar en alle kerkfabrieken die op het grondgebied van deze gemeente ressorteren en werd vervolgens goedgekeurd:

- door de bisschop van Antwerpen op xx/xx/xxxx
- door de gemeenteraad van de gemeente Aartselaar op xx/xx/xxxx.

In dit kerkenbeleidsplan worden allereerst de betrokken kerkgebouwen ruimtelijk gesitueerd. Vervolgens volgt een bespreking van elke kerk afzonderlijk. Aan bod komen een beschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving en een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie. Aan het einde van dit document is er een overzichtstabel opgenomen met de genomen opties (per kerk), de visie die hieraan ten grondslag ligt en het traject dat is of zal worden opgestart om deze toekomstige invulling te realiseren.

1.3. Situering gebouwen

Kaart 1: Overzicht gemeente Aartselaar met gemeentegrens en aanduiding kerken en kapellen, bron Geopunt.be

- **1A:** Sint-Leonarduskerk, Laar z/n (AARTSELAAR 1 AFD B 239 A), Aartselaar
- **1B:** Sint-Leonarduskapel, Sint-Leonardusstraat z/n (AARTSELAAR 1 AFD B 297 V), Aartselaar
- **2A:** Kerk Sint-Jan, Koekoekstraat 14 (AARTSELAAR 2 AFD D 329 P), Aartselaar
- **2B:** O.L.V.-Middelares kapel, Koekoekstraat z/n (AARTSELAAR 2 AFD D 313 C), Aartselaar

1.4. Ondersteuning

Via de Vereniging voor steden en gemeenten werd een begeleidingstraject opgestart voor het opmaken van een kerkenbeleidsplan.

Meer informatie is te vinden op: <https://toekomstparochiekerken.be>

Handtekening bisdom

Handtekening gemeente

2. FICHE PER KERKGEBOUW

2.1. Sint-Leonarduskerk AARTSELAAR

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Foto 1: Overzichtfoto van de kerk Sint-Leonardus te Aartselaar, vogelperspectief vanuit het westen.

2.1.1. Identificatie

Naam:

- Sint-Leonarduskerk

Geografische ligging

- Sint-Leonarduskerk, Laar z/n (AARTSELAAR 1 AFD B 239 A), Aartselaar
- Zonering ruimtelijk ordeningsplan: woonzone
- Provincie: Antwerpen

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Antwerpen
- Vicariaat: Kempen
- Dekenaat: Kempen-West
- Pastorale eenheid: Immanuel
- Parochie: Sint-Leonardus

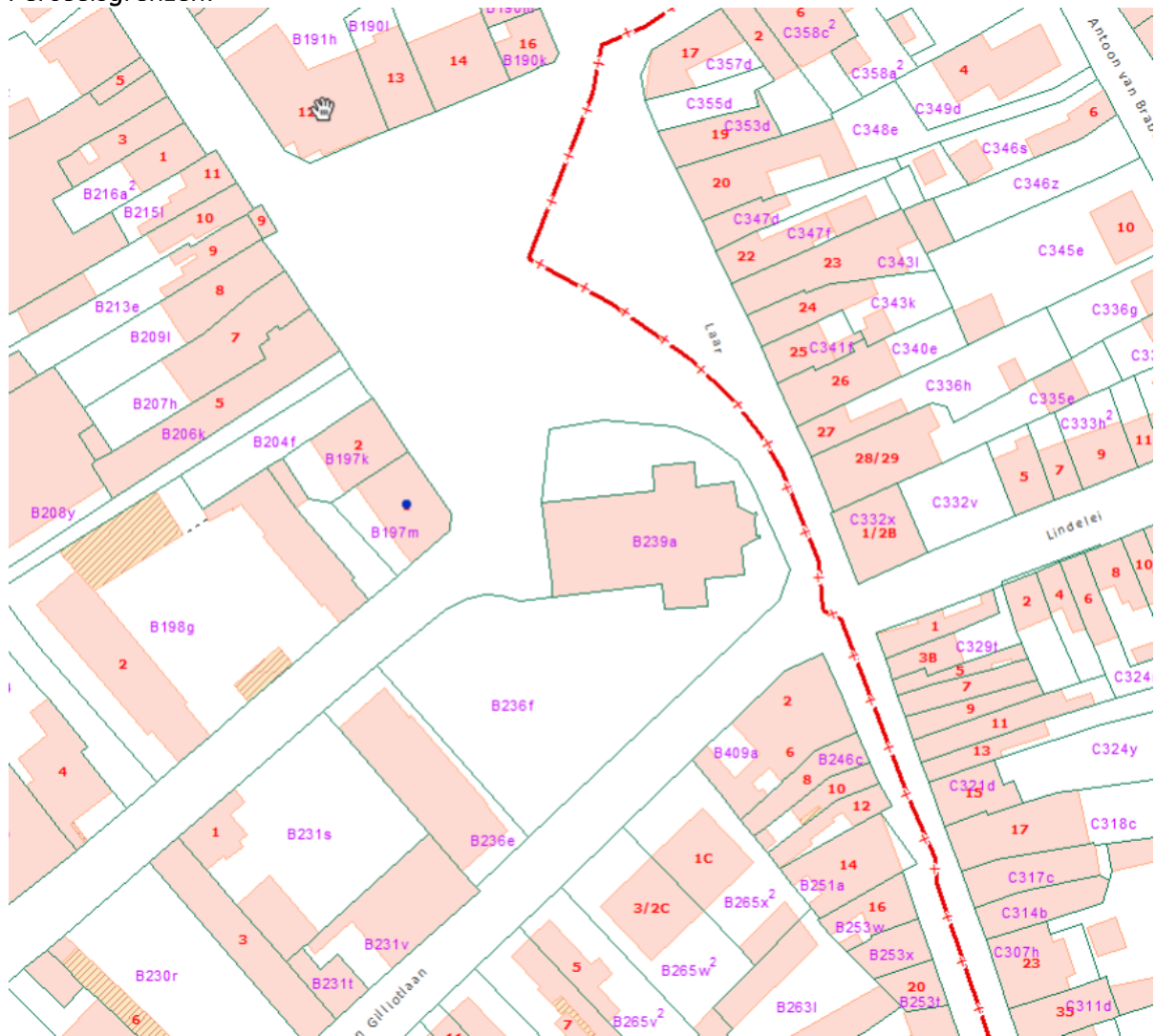
Eigenaar:

- Gemeente Aartselaar

Bescherming(en)

- Kerk beschermd als monument op 15/10/1974 ID 778
- Beschermd als bouwkundig erfgoed op 05/10/2009 ID 12441
- Vastgesteld bouwkundig erfgoed (uitbreiding) op 14/03/2019 ID 14618

Perceelsgrenzen:

Kaart 2: Perceelsgrenzen en kadastrale aanduidingen kerk Sint-Leonardus te Aartselaar.
Bron: Geopunt.be

2.1.2. Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

In drie fasen kwam de huidige kerk tot stand. Gebouwd in 1496 met een beuk, transept, hoogkoor en aangebouwde westertoren met hoofd-en zij-ingang. In 1791 vergroot met twee zijbeuken, de buitenmuren gesloopt en vervangen door pilaren. In 1858 weer vergroot, verhoogd, hoogkoor en kruisbeuken aangebouwd, In 1860 werd de toren vijf meter verhoogd.

Classicistische kruiskerk met ommuurd kerkhof, gelegen aan de zuidzijde van het dorpsplein. Stijl: classicisme, 16de eeuw - vierde kwart 18de eeuw - derde kwart 19de eeuw.

Historiek

Kort vóór 1307 kwam een eenvoudige met stro overdekte kapel tot stand, ingewijd in 1308 en toegewijd aan de Heilige Drievuldigheid en de Heilige Maagd Maria. De aanwezigheid van een relikwie van de Heilige Leonardus (sinds 1465) verdrong langzamerhand het patroonschap van de Heilige Maagd. Eind 15de eeuw (tussen 1496 en 1503) werd de kerk herbouwd en tussen 1513 en 1515, overwelfd. Tijdens de beeldenstorm (1566) gedeeltelijk afgebrand. Van 1590 tot 1592 herschapen in een versterking en werd het kerkhof met palen omgeven. Door toedoen van Antonio del Rio werd het koor herbouwd na 1566.

Een nieuwe sacristie dateert van 1611. De toren werd hersteld in 1613 en de kerkhofmuur werd opgetrokken in 1614. Vermoedelijk dateert het schip van 1792, daarbij zou een gedeelte (drie geledingen) van de oude toren uit de 16de eeuw(?) bewaard zijn, voorzien van een nieuw portaal en vensters.

In 1857-1859 werd de kerk vergroot door de opbouw van een nieuw koor en transept naar ontwerp van E. Gife. Nogmaals naar ontwerp van E. Gife werd in 1859-61 de toren verbouwd: verhoogd met een geleding, venster geplaatst boven hoofdingang, nieuw raam in derde geleding en de zij-ingangen verbouwd.

Lokalen werden naast de toren verbouwd en aangepast aan de stijl van het schip.

Enkele glasramen werden geplaatst in 1927 en 1929 naar ontwerp van E. Bonneure.

Oorlogsschade onder meer aan de daken, gewelven en plafonds werden hersteld in 1948-1949. Glasramen naar ontwerp van L. Crespin werden uitgevoerd door firma Blockhuys en geplaatst vóór maart 1951. De kerk werd hersteld (daken, goten en schildering) naar ontwerp van J. Pingnet in 1964-1965.

De toren en de westgevel werden hersteld in 1979-1980 naar ontwerp van het architectenbureau J.L. Stynen en H. Van den Berghe met onder meer verwijdering van cementering.

Bouwkundige beschrijving

De plattegrond omvat een in de zijbeuken gevatte westtoren uit de 16de eeuw(?), vierde kwart 18de eeuw en derde kwart 19de eeuw, een driebeukig schip van vijf traveeën uit het vierde kwart 18de eeuw en derde kwart 19de eeuw, het transept van twee traveeën en vlakke sluiting dateert uit het derde kwart 19de eeuw, het koor van twee traveeën en driezijdige sluiting uit het derde kwart 19de eeuw. Rechthoekige sacristieën aan de noord- en zuidzijde van het koor ook uit het derde kwart van de 19de eeuw.

Bakstenen gebouw op plint van Ledische zandsteen met hardsteen voor venster- en deuromlijstingen. Ingebouwde vierkante westtoren van vier geledingen onder ingesnoerde leien naaldspits. Rondboogdeur in geriemde omlijsting met sluitsteen, geflankeerd door pilasters met verdiepte schacht, kroonlijst op gegroefde consoles en guttae.

Steekboogvenster met geriemde omlijsting en voluutvormige neuten. Verder steekboogvenster en galmgaten met vlakke omlijsting en sluitsteen. Steiger­gaten onder kroonlijst op klossen. De westgevel met twee secundaire rechthoekige deuren met vlakke pilasters onder driezijdig fronton op klossen met gutae en twee ovale venstertjes. Schip onder een leien schilddak. Steekboogvensters in vlakke omlijsting met sluitsteen en omlopende geprofileerde en bepleisterde kroonlijst. Transept en koor onder leien zadeldaken en sacristieën onder half leien schilddak. Transept en koor met steunberen. Kleine baksteen­fries onder daklijst.

Steekboogvensters in vlakke omlijsting met sluitsteen. Interieur. Bep­leisterd en beschilderd; classicistische kenmerken. Schip met rondboogvormige scheibogen op zuilen met hoge vierkante sokkel en Dorisch kapiteel onder dekplaat. Tongewelf met gordelbogen, nokbalk en paneelwerk rusten op sterk geprofileerde kroonlijst met consoles. Bij transept en koor gewelf rustend op kroonlijst en pilasters met verdiepte schacht. Zijbeuken met vlakke zoldering.

Mobilair

Laatste avondmaal, doek, door Godfried Maes, getekend en gedateerd 1693, in gemarmerd houten portiekaltaar.

Bewening van Jezus, Aanbidding der herders, Aanbidding der wijzen, doek, Vlaamse school, 17de eeuw. Heilige Leonardus van Noblac, paneel, Vlaamse school, 17de eeuw.

Meubilair. Preekstoel, eik, door Hiëronymus Convent en P. Malderus, gedateerd 1687 (vooraan kuip), hoek transept-schip zuidzijde. Communiebank, eik, Lodewijk XIV-stijl uit de 18de eeuw, gedeeltelijk hergebruikt in nieuw hoofdal­taar.

Orgel van 1778-79 door Eg. Fr. Van Peteghem uit Gent, orgelkast naar ontwerp van E. Baets uitgevoerd door Simeon Thomas, ombouw in 1868 door H. Mondt-Groenewout en nieuwe kast door schrijnwerker Van Halle.

Kerkhof met verscheidene grafstenen uit 19de-20ste eeuw; tweede helft van de 19de-eeuwse graftombe van de families Peeters, Stier en Van Havre in oksel schip noordtransept.

Bronnen:

- Provinciaal Archief Antwerpen, Kerken, Aartselaar, Sint-Leonardus, dossiers 1, 3, 6, 8, 11, 13, 15.
- FAUCONNIER A. en ROOSE P., Het historisch orgel in Vlaanderen, Deel III a, Antwerpen - arrondissement Antwerpen, Brussel, 1983, p. 1-31.
- VAN HEURCK E., Les drapelets de pèlerinage, Antwerpen, 1922, p. 4-5.
- PLOMTEUX G., STEYAERT R. & WYLLEMAN L. 1985: Inventaris van het cultuur­bezit in België, Architectuur, Provincie Antwerpen, Arrondissement Antwerpen, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 10n1 (A-He), Brussel – Gent; Auteurs: Wylleman, Linda; Datum: 1985

De tekst wordt ter beschikking gesteld door: Agentschap Onroerend Erfgoed (AOE)

Foto's interieur

Foto 2: Hoogkoor

Foto 3: Gedachteniskapel

Foto 4: Orgel

Foto 5: Biechtstoel

Bouwfysische toestand

Het inspectieverslag van monumentenwacht dd. 27 februari 2018 vermeld voor de bouwfysische toestand van het interieur: te herstellen. Inspectienummer interieur 10125-2018-I

Het inspectieverslag van monumentenwacht dd. 10 januari 2020 vermeld voor de bouwfysische toestand van het gebouw: slecht. Inspectienummer buiten 10125-2020-B.

Het inspectieverslag van monumentenwacht dd. 7 juli 2020 vermeld voor de bouwfysische toestand van de graven rondom de kerk: te herstellen. Inspectienummer graven 20125-2020-B1

Overzicht van de adviezen dd. 10 januari 2020:

OVERZICHT VAN DE ADVIEZEN																
10125-2020-B Sint-Leonarduskerk 2630 AARTSELAAR																
code	rubriek element materiaal verkort advies	eenheid	indicatieve hoeveelheid	frequentie	luit te voeren door	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
	Gehele object															
A2020/01	Gehele object vuil en hygiëne Goten regelmatig proper maken.	u	4	2xj.	Onderhoudsploeg	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
A2018/05	Gehele object toegankelijkheid en bereikbaarheid veiligheid De veiligheid en toegankelijkheid verbeteren.	n.t.b.	-	1x	Onderhoudsploeg	x										
A2020/06	Gehele object toegankelijkheid en bereikbaarheid veiligheid De veiligheid en toegankelijkheid verbeteren.	st	2	1x	Onderhoudsploeg	x										
A2018/08	Gehele object asbest Een asbestinventaris laten opmaken.	n.t.b.	-	1x	Beheerder Gespecialiseerd onderzoeksbureau	x										
A2018/03	Gehele object dieren Nesten regelmatig verwijderen of de vogelwerende roosters aan de buitenzijde plaatsen.	n.t.b.	-	2j.	Dakwerker Onderhoudsploeg	x		x		x		x		x		x
	Dak															
A2018/10	Dak dakbedekking leien De beschadigde, scheefgezakte en weggevalen leien vervangen.	st	40	3j.	Dakwerker	x			x			x				x
A2018/09	Dak aansluitingen lood koper De dakaansluitingen herstellen.	n.t.b.	-	1x	Dakwerker			x								
	Dakwaterafvoer															
A2018/01	Dakwaterafvoer bakgoot koper De goten herstellen.	st	20	2xj.	Dakwerker	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
A2018/02	Dakwaterafvoer afvoer koper De afvoeren herstellen.	n.t.b.	-	1x	Dakwerker	x										
	Draagstructuur en overspanning															
A2018/11	Draagstructuur en overspanning buitenmuur plint dorpel baksteen witte kalk- of zandsteen blauwe hardsteen De buitengevels plaatselijk herstellen.	n.t.b.	-	1x	Aannemer voegwerken						x					
	Schrijnwerk en beglazing															
A2018/07	Schrijnwerk en beglazing boordplank windveer dakkapel dakluik raam hout Het buitenschrijnwerk plaatselijk herstellen en regelmatig schilderen.	n.t.b.	-	5j.	Schilder Schrijnwerker	x					x					x
A2018/06	Schrijnwerk en beglazing buitenschrijnwerk glas-in-lood staal glas-in-lood De stalen ramen herstellen.	n.t.b.	-	1x	Glasznier Schilder Smid	x										
	Afwerking en inrichting															
A2020/05	Afwerking en inrichting bepleistering Volume [2]-zuidwestelijke hoek: het pleisterwerk herstellen.	m²	30	1x	Aannemer pleisterwerken						x					
	Site en omgeving															
A2020/04	Site en omgeving grafsteen De graven herstellen.	n.t.b.	-	1x	Onderhoudsploeg			x								
A2020/03	Site en omgeving ommuring baksteen De tuinmuur herstellen.	n.t.b.	-	1x	Algemene aannemer			x								
A2018/04	Site en omgeving ommuring grafsteen begroeiing baksteen blauwe hardsteen De begroeiing regelmatig snoeien.	n.t.b.	-	j.	Onderhoudsploeg	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Schema 1: Overzicht van de adviezen inspectieverslag monumentenwacht 2020.

Uitgevoerde werken:

- Herstelling en vrijmaken graven rond de kerk
- Inspectie en afstellen audioinstallatie
- Herstellen van de beglazing boven de inkomportalen
- Schilderen van de inkomportalen en schrijnwerk deuren
- Herstellen en restaureren van Obiits

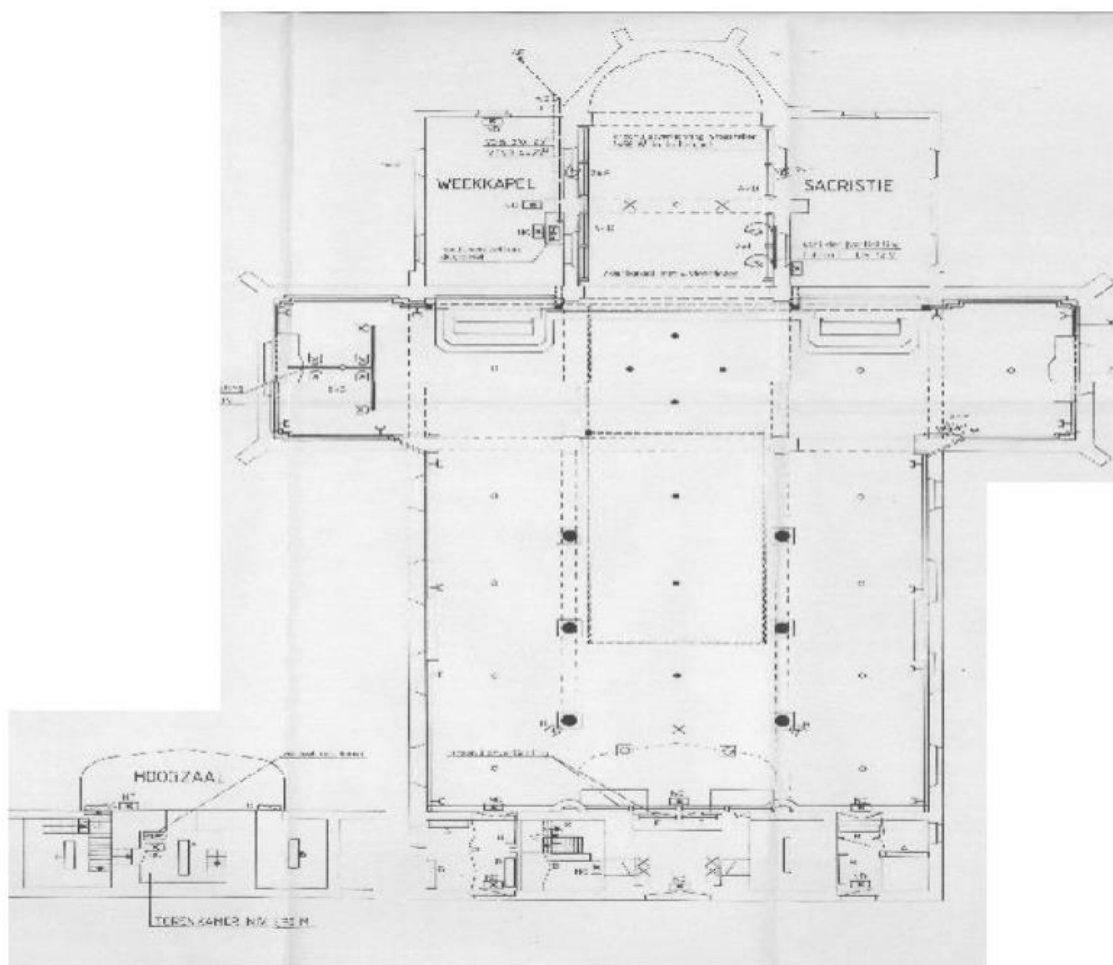
- Vervanging noodverlichting in de kerk
- Nieuwe projector voor projectie liturgische teksten
- Installeren rolstoeltoegang
- Onderhoud en inspectie orgel (zie verslag dd 13/08/2024)
- Herstelling en inspectie bliksembeveiliging (zie verslag dd 20/08/2024)
- Vervangen van GSM Antennes (Orange & Proximus)
- Vervangen van de verlichting door energiezuinige verlichting in de kapel

Architecturale mogelijkheden

- Gebouwtype: Classicistische kruiskerk met geveltoren en ommuurd kerkhof.
- Aantal zitplaatsen: 400 + 12 (hoogkoor) + 6 (schepenbanken)
- Ruimtelijke afmetingen en oppervlaktes:

Ruimte	Lengte (m)	Breedte (m)	Opp. (m²)	Hoogte (m)
Weekkapel	6,88	4,99	34,33	3,14
WC kapel	0,95	0,87	0,83	2,14
Berghok kapel	0,95	0,73	0,69	2,14
Hal kapel	3,09	0,91	2,81	3,14
Sacristie	7,42	5,04	37,40	4,30
Hoogkoor	6,77	8,27	55,99	11,72
Altaar	6,75	6,88	46,44	11,63
Kruisbeuk Noord	6,75	10,53	71,08	11,81
Kruisbeuk Zuid	6,75	10,52	71,01	11,68
Zijbeuk Noord	5,49	18,59	102,06	7,79
Zijbeuk Zuid	5,46	18,62	101,67	7,75
Hoofdbeuk	6,78	18,60	126,11	11,86
Inkom Noord	1,95	1,61	3,14	2,99
Inkom Zuid	1,61	1,34	2,16	2,72
Portaal Noord	2,97	1,34	3,98	2,69
Portaal Zuid	2,39	1,54	3,68	2,99
Dooptkamer	3,90	1,77	6,90	2,69
Middeningang	4,54	3,09	14,03	3,20
Berging	2,78	3,83	10,65	3,20
Traphal beneden	2,99	2,41	7,21	nvt
WC	1,16	1,97	2,29	2,13
CV	1,61	4,20	6,76	5,20
Traphal boven	2,99	3,24	9,69	2,59
Berging boven CV	3,98	3,42	13,61	3,83
Zolder Noord	6,28	3,85	24,18	nvt
Oxaal	6,78	3,19	21,63	7,75
TOTAAL			780,33	

Schema 2: Afmetingen binnenzijde kerk

Kaart 3: plattegrond van de kerk

Voorzieningen

- Sanitair: Toilet met lavabo achteraan in traphal, toilet met lavabo naast toegang weekkapel, lavabo in sacristie.
- Verwarming: Gasgestookte verwarming met indirecte brander en geforceerde 1-punts luchtstroom, schakelklok en thermisch gestuurd. Beschermingsprogramma langzame opwarming en afkoeling. Warmtepomp (lucht/lucht) in de weekkapel en warmtepomp (lucht/lucht) in de sacristie.
- Verlichting: Centrale sturingskas in weekkapel. Dimbare LED verlichting bovenop de zijboorden van de middenbeuk, hoogkoor, kruisbeuken en onder oxaal. Hogedruk gasontladingslampen als spotverlichting en puntverlichting in de middenbeuk, zijbeuken, kruisbeuken en hoogkoor. LED verlichting in de weekkapel. TL verlichting in de sacristie. Noodverlichting is aanwezig.
- Audiosysteem: Hoogwaardig audiosysteem met centrale bediening links achteraan in het hoogkoor. Input voor verscheidene ingangen (Audiojack, XLR). 2 luidsprekers hoogkoor, 2 luidsprekers middenbeuk, 2 luidsprekers kruisbeuken en 1 luidspreker orgel.
- Beeldschermen: 1 beamer met verplaatsbaar scherm. Aan te sturen vanaf technische zitplaats links achteraan in het hoogkoor.

- Rolstoeltoegankelijk: via achterste middendeur zijn er geen trappen of hellingen. Een verplaatsbare rolstoelbrug is voorzien voor de zij-ingangen.
- Bliksembeveiliging: Ja.
- GSM-operatoren: Zend en ontvanginstallatie in toren van Orange & Proximus
- Zonnepanelen: Nee
- Regenwateropvang of gescheiden rioleringsstelsel: Nee
- Dakisolatie: Nee
- Groendak: Nee
- Warmtepomp: 1 in de weekkapel, 1 in de sacristie (lucht/lucht)
- Warmtenet: Nee
- Windenergie: Nee
- Aquathermie: Nee

Biodiversiteit

- Vleermuizen: Nee
- Uil: Ja
- Aanwezigheid andere dieren: Nee
- Vliegopeningen: Openingen werden aan de binnenzijde afgeschermd
- Aanvliegroutes: Nee

2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Algemeen:

Beschermd dorpsgezicht, de toren en de kerk worden verlicht, de klokken luiden automatisch en ook op uur en halfuur.

De kerk is vlot bereikbaar met openbaar vervoer, parking, pastorie, cultureel centrum en parochiezaal op wandelafstand.

De kerk is gemakkelijk toegankelijk voor rolstoelen.

Het gebouw is geplaatst in een groene publiekelijke zone.

Openbaar vervoer:

- bus 133, 180, 181, 182, 183, 294 en 508
- bushalte "Gemeentehuis", Baron van Ertbornstraat (op 100m)
- bushalte "Dokter Cuypersstraat", Kapellestraat (op 240m)

Parking:

- Cultureel Centrum, della Faillelaan 34 (op 300m)
- Muziekschool, parking bereikbaar via Leon Gilliotlaan (op 150m)
- Laar en Carillolei, kortstondig parkeren met parkeerkaart, max. 2u

Kerkhof:

- Lindelei (op 350m)

Pastorie

- Della Faillelaan 14 (op 250m)

Parochiaal Centrum:

- PC 't Wolffaertshof, Baron van Ertbornstraat 7 (op 200m)

Cultureel Centrum:

- Della Faillelaan 34 (op 250m)

Open ruimte:

- Het laar (2.080 m² op 20m). Open groen ruimte geschikt voor kleine activiteiten en evenementen
- Het klein laar (1.550 m² op 0m). Open groene ruimte geschikt voor kleine activiteiten en evenementen

Horeca en winkels:

- De kerk ligt in het midden van het centrum waar talrijke horeca en winkelvoorzieningen aanwezig zijn op zeer korte afstand.
- 2 supermarkten zijn in de nabijheid aanwezig (Delhaize op 200m, Carrefour op 500m).

Scholen:

- Parochiale Kleuterschool 'Wonderpluim', Carillolei 16, 2630 Aartselaar (op 200m)
- Gemeentelijke basisschool CADE vestiging Carillolei 2, 2630 Aartselaar (op 50m)
- Gemeentelijke basisschool CADE vestiging della Faillelaan 36, 2630 Aartselaar (op 350m)

- Gemeentelijke kleuterschool CADE vestiging Buerstedelei 44, 2630 Aartselaar (op 1.4km)
- Basisschool GO! De Blokkendoos, Leon Gilliotlaan 58, 2630 Aartselaar (op 600m)

Kapel:

- Sint-Leonardus: Sint-Leonardusstraat (op 900m)

2.1.4. Het actueel gebruik en de functie

Momenteel wordt het kerkgebouw gebruikt voor de volgende activiteiten:

- Liturgische RKG zondagsvieringen op zaterdag 17.00 u, zondag 8.45 u en 11.00 u.
- Liturgische RKG weekvieringen op dinsdag en donderdag
- Liturgische RKG vieringen op kerkelijke feestdagen
- Dagelijks gebed in weekkapel (geopend overdag tijdens de weekdays en voor/na de eucharistievieringen). Mogelijkheid tot stil gebed en het branden van kaarsen.
- Doopsels
- Begrafenissen
- Huwelijken
- Sporadische concerten, meestal met een kerkelijke achtergrond of van verenigingen met een kerkelijke band (± 2 keer per jaar).
- Sporadische tentoonstellingen, meestal met een kerkelijke achtergrond (± 1 keer per jaar)
- Catechesemomenten eerste communie en vormsel (± 12 keer per jaar).
Ingroeivieringen worden georganiseerd tijdens de gewone zondagsvieringen.
- Infoavonden catechese
- Kerkbezoeken (in functie van catechese en heemkundige kring)

Aantal vieringen
Referentiejaar 2023

Omschrijving	Aantal vieringen	Gem. Aantal aanw.	Opmerkingen
Zondagvieringen ZA 17.00 u	51	49,14	
Zondagvieringen ZO 8.45 u	39	43,63	
Zondagvieringen ZO 11.00 u	38	71,51	
Weekvieringen (kapel)	75	± 8	
Doopsels	26	± 25	
Begrafenissen	43	± 90	
Huwelijken	4	± 110	
Eerste communie	1	± 350	46 communicanten
Vormsel	1	± 350	33 vormelingen
Liturgische feestvieringen	19	167,70	

Schema 3: Overzicht aantallen kerkgangers en evenementen

2.2.2. Beschrijving

De kapel werd gebouwd in 1964. Het is opgebouwd uit wit geschilderde bakstenen met een licht hellend golvend dak. De dakdichting is roofing. In de zijgevels zijn ingemetselde glasstenen verwerkt.

Het schrijnwerk van de inkomdeur is van hout gemaakt met glazen inzetstukken.

Op de voorgevel is een beeltenis van Sint-Leonardus geschilderd rechts van de inkomdeur.

De kapel heeft een altaarstuk met de beeltenis van Sint-Leonardus.

Er zijn geen nutsvoorzieningen aanwezig.

Er is ongeveer voor 20 personen een zitplaats aanwezig.

Het restant van het perceel is aangeplant met enkele bomen, struiken en vaste planten. Het perceel is vooraan is afgesloten met een eenvoudige draadafsluiting met houten palen en een witte metalen tuinpoort.

Eénmaal per jaar wordt door de parochie de kapel opgekuist en gerenoveerd waar nodig.

Foto 6: Vooraanzicht van de kapel.

Bron: Google earth

2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kapel ligt in de Sint-Leonardusstraat welke ongeveer 1 km ten zuiden van het centrum ligt.

Het perceel ligt in een sterk bebouwde zone met rijhuizen met voornamelijk een halfopen bebouwing.

2.2.4. Het actueel gebruik en de functie

De kapel wordt gebruikt als bidplaats, maar dan enkel voor de lokale bewoners. De kapel zelf is altijd afgesloten.

1 keer per jaar wordt de Sint-Leonardusviering in de kapel georganiseerd.

2.3. Kerk Sint-Jan-de-Doper AARTSELAAR

2.3.1. Identificatie

Naam:

- Sint-Jan De Doper

Geografische ligging:

- Koekoekstraat **14**, 2630 AARTSELAAR (kadaster noemt dit Koekoekstraat **6**)

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Antwerpen
- Vicariaat: Antwerpen
- Dekenaat: Antwerpen-Zuid
- Pastorale Eenheid Rupelkerk Sint-Franciscus (Boom & Rumst)
- Parochie: Sint-Jan de dooper
- Deelparochie: Onbevlekt-Hart van Maria, Rumst

Eigenaar:

Eigenaar van het parochiale centrum met inbegrip van de kerk is het kerkbestuur van de parochie Onbevlekt Hart van Maria. Dit verwierf de kerk na een ruil in 1982 met de oorspronkelijke bouwheer m.n. de Parochiale Werken van de dekenij Boom. Akte van deze ruil bij notaris Ludo De Handschutter 14.1.1982 nr 846. Er zijn enkele erfdiensbaarheden op de grond naast gebouw ten voordelen van buurtbewoners.

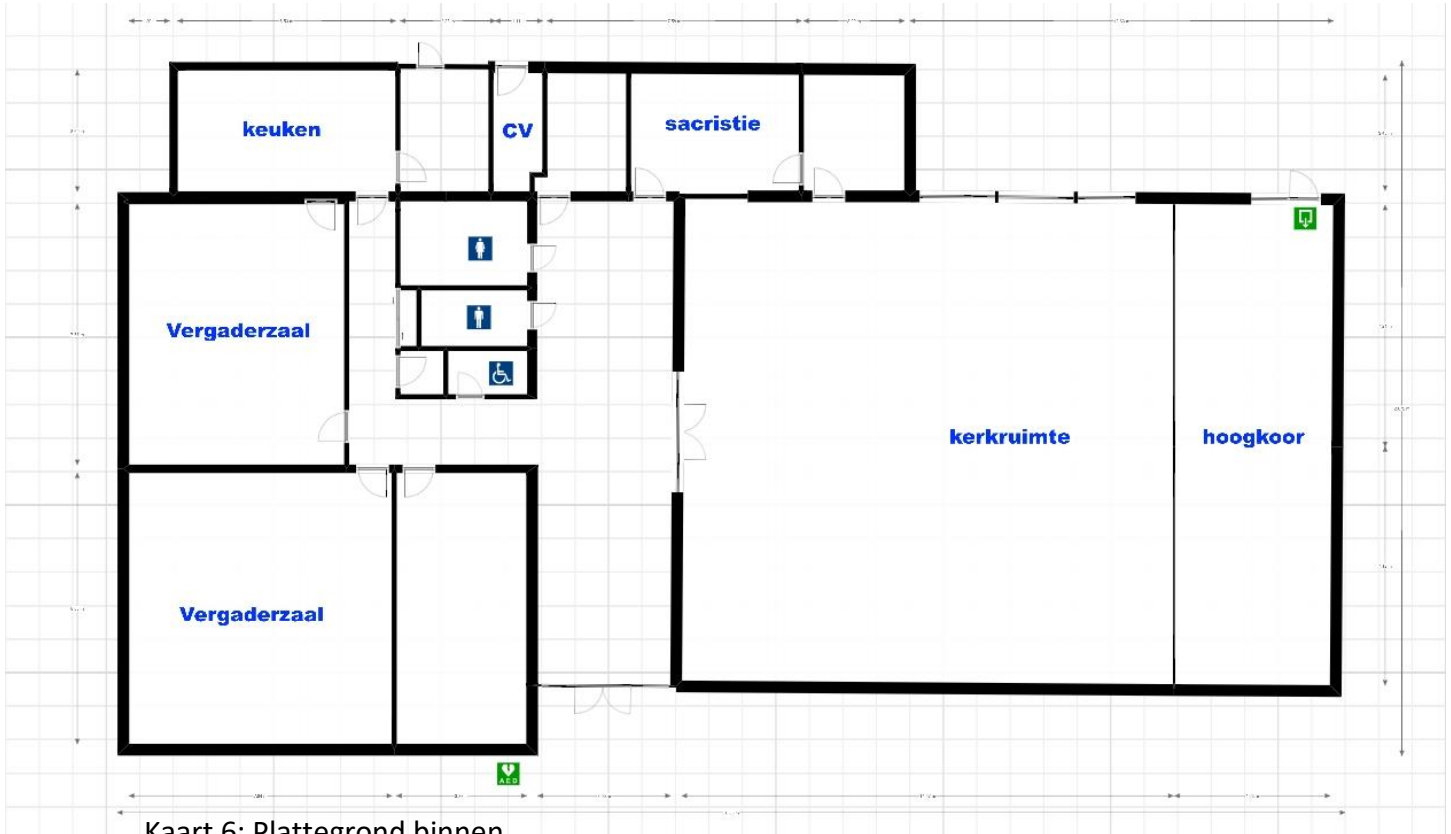
Het gehele complex Parochiaal Centrum is gebouwd in 1965 (goedkeuring bouwaanvraag schepencollege Aartselaar op 30.6.1964) en de kerk is ingezegend op 1 mei 1966.

Er is een overeenkomst tussen het kerkbestuur Onbevlekt Hart van Maria- Aartselaar en de parochie Onbevlekt Hart van Maria, afdeling van de vicariale stichting Antwerpen (voorheen de VZW Rupel-Nete) voor het ter beschikking stellen van een aantal lokalen (namiske, vroegere klaslokalen en de keuken) voor 15 jaar. Overeenkomst opgemaakt op 1.7.2007 Op Kadaster is perceel heden gekend als Aartselaar tweede afdeling D329p en de huisnummer 6

Bescherming(en)

- Het gebouw geniet geen beschermingen

Architecturale mogelijkheden

Kaart 6: Plattegrond binnen

- De kerkruimte – afmetingen: $B = 14\text{m} \times L = 17.7 \Rightarrow 248\text{ m}^2$ - is af te scheiden van het hoogkoor ($14\text{m} \times 2.2\text{m} \Rightarrow 31\text{ m}^2$) door een gordijn over ganse breedte van de kerk zodat er een multifunctionele ruimte ontstaat.

Actuele bouwtechnische toestand

Bouwkundige toestand

- Muren:
 - Recentelijk werden alle betonnen delen op betonrot gecontroleerd en hersteld
 - De delen in baksteen werden eveneens hersteld en opnieuw ingevoegd.
 - Daarenboven werden de buitenmuren van de lokalen en de keuken uitwendig extra geïsoleerd.
- Dak:
 - Het dak bestaat uit twee delen: Een plat en een hellend deel (boven de kerk)
 - Het plat deel is ongeveer 15 à 18 jaar oud en zal binnen afzienbare tijd moeten vervangen worden
 - Het hellend deel is even oud en werd enkele jaren geleden gedeeltelijk hersteld, na een windhoos. In 2024 is er noodherstelling geweest na stormweer.
 - Toch zal ook hier, gezien de globale ouderdom een vernieuwing zich opdringen in de nabije toekomst
- Ramen en deuren:
 - De ramen aan de achterzijde (noordkant) werden in dubbel glas uitgevoerd en zijn in goede staat.

- Het glas van het raam van het hoogkoor werd in 2017 opnieuw met rubber ingezet en is nu in goede staat
- De ramen aan de voorkant (zuid) van de kerk werden in 2023 vernieuwd en in dubbel isolerende beglazing uitgevoerd.
- De overige ramen van het gebouw (lokalen) zijn in dubbele beglazing uitgevoerd en nog in goede staat
- Zowel de binnen- als de buitendeuren zijn in orde.
- Afvoer:
 - De afvoeren van hemelwater en sanitair zijn in orde en gescheiden in het gebouw, echter (nog) niet wat de lozing betreft
- Sanitair:
 - De toiletten werden vernieuwd.
 - De keuken werd aangepast aan de vigerende wetgeving

Foto's interieur en exterieur

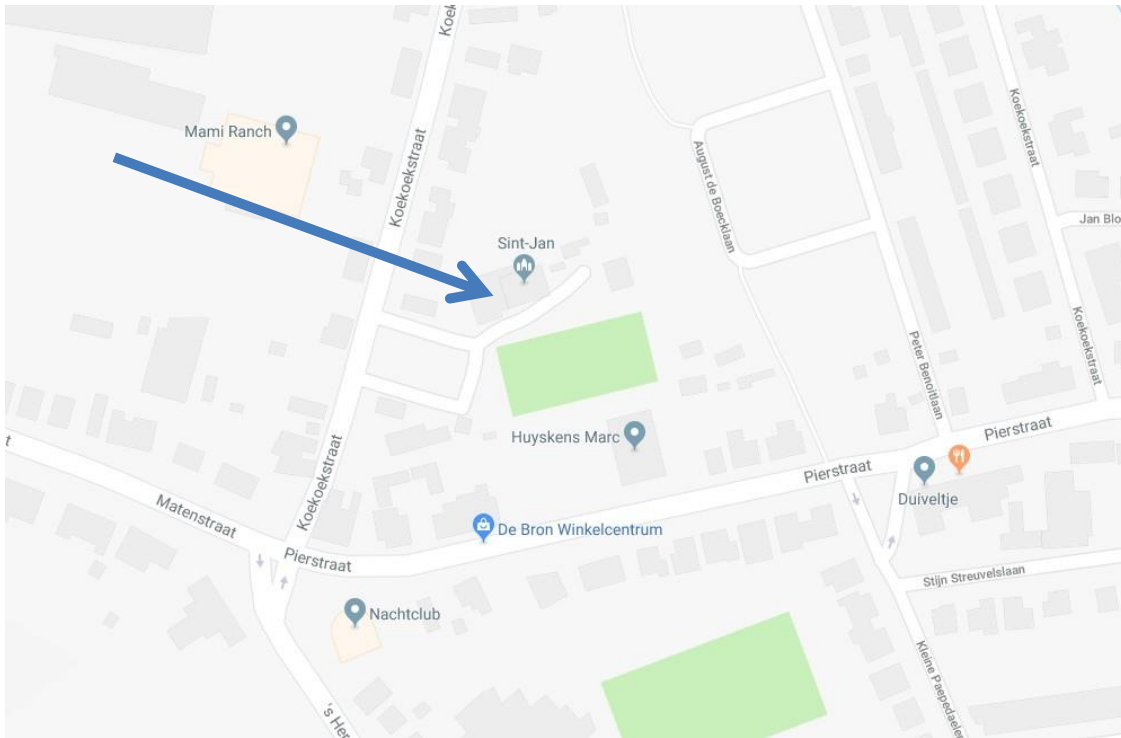

Foto 7 t/m 11: Interieur en exterieur kerkgebouw

2.3.3. Situering kerkgebouw in ruimtelijke omgeving

- Heeft een parking op aangrenzend perceel : 30 parkingplaatsen
Bereikbaar per wagen na volgen van omleiding, aangeduid vanuit Pierstraat
Bushalte op 360 meter: lijn 295/298 Antwerpen Zuid - Niel - Predikherenvelden - Boom
Bushalte op 970 meter lijn 500 Boom Markt - Antwerpen Zuid

- Het aangrenzende perceel heeft enkel parking, maar ook een grote speelweide en de lokalen van de Gidsen Sint Jan. Het perceel behoort toe aan de Vicariale Stichting Bisdom Antwerpen
- Er is op 350 meter Kapel van de Koekoek (Kapel Onze Lieve Vrouw Middelaes), ook eigendom van de kerkfabriek Onbevlekt Hart Maria, zie onder 2.2.2)

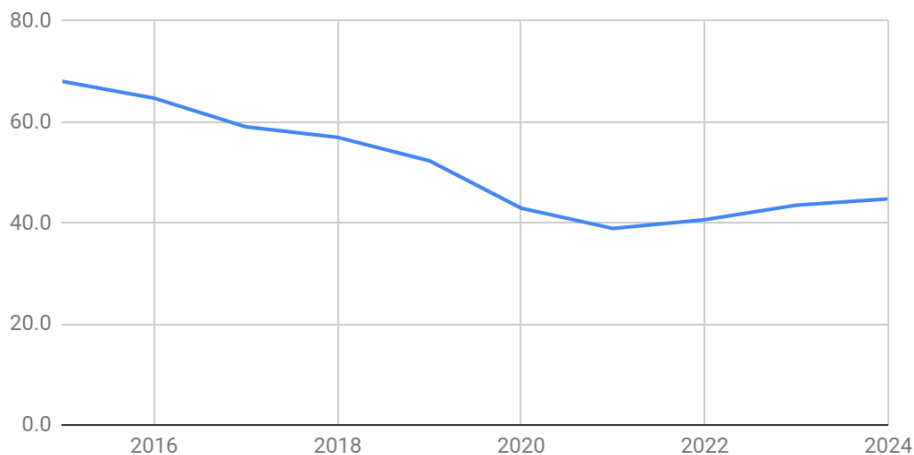
Kaart 7: Situeringskaart

Bron: Google Earth

2.3.4. Het actueel gebruik en de functie

Elke week is er in kerk op zondag om 11 uur een liturgische viering. Veelal een gebedsviering en éénmaal per maand een eucharistieviering. Hierbij zijn er in 2024 gemiddeld 45 mensen aanwezig. Met Kerstmis en Pasen zijn er telkens twee vieringen en zijn er in totaal 150 aanwezigen

Aanwezigen in kerkdiensten 214-224 Sint Jan

Schema 4: Evolutie aantal aanwezigen in kerkdiensten

In 2024 is er slechts één uitvaart geweest en vier doopplechtigheden.

Uitvaarten, huwelijken en dopen worden door de P.E. Rupelkerk geregeld, maar vinden plaats in de lokale kerken van de PE.

Elke week is er ook een koorrepetitie op dinsdag in de kerk (bij kouder weer in zaal Namiske)

Er is een werkgroep Liturgie bestaande uit voorgangers, lectoren en verantwoordelijke koor en kostergroep.

In de diaconie is er een groep van Samana (voorheen ziekenzorg) vanuit de parochie actief. Er is een werkgroep solidariteit actief rond welzijnszorg, broederlijk delen, welzijnsschakels, Damiaanactie.

Het PKG (voorheen parochieteam) bestaat uit 5 mensen en vergadert elke maand (eerste maandag / maand)

De vergaderingen van al deze groepen vinden meestal plaats in Zaal "Namiske".

Grotere manifestaties van Samana, werkgroep Solidariteit, etc. vinden plaats in de kerk.

De jaarvergadering van wijkcomité de Koekoek vindt plaats in de kerk.

Sinds een aantal jaren wordt bij verkiezingen de kerk ter beschikking gesteld van de gemeente om deze als kieslokaal te gebruiken.

2.4. Kapel Onze-Lieve-Vrouw Middelaars AARTSELAAR

2.4.1. Identificatie

Naam:

- Kapel Onze-Lieve-Vrouw Middelaars

Geografische ligging:

- Koekoekstraat z/n 2630 Aartselaar

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Antwerpen
- Vicariaat: Antwerpen
- Dekenaat: Antwerpen-Zuid
- Pastorale Eenheid Rupelkerk Sint-Franciscus (Boom & Rumst)
- Parochie: Sint-Jan de dooper
- Deelparochie: Onbevlekt-Hart van Maria, Rumst

Eigenaar:

- Eigenaar van kapel is het **kerkbestuur van de parochie Onbevlekt Hart van Maria**.
- Dit verwierf de kapel als gift van het kerkbestuur van de parochie Sint-Leonardus in 1955 blijkens akte bij notaris Frans De Groof.

Bescherming(en):

- vastgesteld als bouwkundig erfgoed op 5.10.2009

Perceelsgrenzen:

Op Kadaster is perceel heden gekend als Aartselaar tweede afdeling D313c

Kaart 8: Perceelsgrenzen

Bron: FOD Financiën kadaster

2.4.2. Beschrijving

De kapel werd gebouwd in 1927 in neogotieke stijl en volledig vernieuwd in 2012.

Cultuurhistorische waarde

- De kapel is beschreven in werken van de heemkundige kring.
- Informatie kan gevonden worden op <https://inventaris.onroerendergoed.be/erfgoedobjecten/83807>

Situering kerkgebouw in ruimtelijke omgeving

- Kapel langs een buurtweg : geen parkingplaatsen
- Bereikbaar per wagen

Foto's exterieur

Foto 12 en 13: exterieur van de kapel

Architecturale mogelijkheden

Geen

Actuele bouwfysische toestand

Kapel werd gerestaureerd in 2007. Dit was een gemengd project van vrijwilligers en met steun van de gemeente. Een kleine brand in 2023 heeft door alerte reactie van buurtbewoners geen schade aangericht.

2.4.3. Het actueel gebruik en de functie

Elke dag is de kapel open voor gelegenhedsbezoekers.

In de maand mei is er elke woensdag om 19.30 een gebedsmoment.

Er zijn dan 15 aanwezigen.

Oud-scouts houden jaarlijkse bedevaart naar deze kapel.

3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE

3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

3.1.1. Overzicht

Gemeente, wijk	Kerk	Toekomstvisie
Aartselaar, Ten Dorpe	Sint-Leonarduskerk	A
Aartselaar, Ten Dorpe	Sint-Leonarduskapel	instandhouding
Aartselaar, Koekoek	Sint-Jan-de-Doperskerk	B
Aartselaar, Koekoek	Kapel O.-L.-V. Middelaes	instandhouding

3.1.2. Motivering Sint-Leonarduskerk AARTSELAAR

Gelet op de volgende feiten:

- De toekenning van de titel 'Zondagskerk' in het oprichtingsdossier als bijlage van het oprichtingsdecreet van de pastorale eenheid Immanuel van 15 augustus 2017 in uitvoering van de beleidstekst "De pastorale eenheid in het Bisdom Antwerpen van 2 februari 2014 en het decreet van 22 oktober 2014 houdende de Pastorale Eenheid in het Bisdom Antwerpen. In de beleidstekst staat dat er in een 'Zondagkerk' voldoende ondersteuning moet worden voorzien om een wekelijkse eucharistieviering gebracht te kunnen worden.
- Het aantal kerkgangers per weekend nog voldoende wordt geacht om de wekelijkse vieringen te kunnen laten doorgaan.
- Het aantal kerkgangers met de liturgische feestdagen voldoende wordt geacht om deze erediensten te kunnen laten doorgaan.
- Het aantal doopsels, huwelijken en begrafenissen voldoende wordt geacht om deze vieringen te kunnen laten doorgaan.
- Het aantal eerstecomunicanten en vormelingen voldoende wordt geacht om de toediening van deze sacramenten te kunnen laten doorgaan.
- Het gebouw zich zeer goed leent en uitgerust is voor deze vieringen vermits dit altijd als een hoofdfunctie werd aanzien.
- Het gebouw centraal gelegen is in de parochie.
- Het gebouw goed bereikbaar is te voet, met de fiets, het openbaar vervoer en de auto.
- Het gebouw ook wordt gebruikt voor meerdere nevenevenementen die nauw samenhangen met het liturgisch karakter.
- Het huidige kader van liturgisch personeel (priesters, lekengebedsleiders, lectoren, misdienaars) en het ondersteunend personeel (orgelist, technikers, bloemenploeg en helpers) de hierboven beschreven functies gedegen kan uitvoeren.

Hebben wij beslist om het hier beschreven kerkgebouw de A-status te geven voor de termijn van dit kerkenbeleidsplan.

3.1.3. Motivering kapel Sint-Leonardus AARTSELAAR

De kapel wordt sporadisch gebruikt voor enkele bijeenkomsten en 1 viering.

Hebben wij beslist om hier beschreven gebouw maximaal zijn huidige bestemming te laten bewaren

3.1.4. Motivering Sint-Jan-de-Doperskerk AARTSELAAR

Op middellange termijn zal bekeken worden of er niet meer nevenbestemmingen mogelijk zijn voor deze kerk.

Visie besproken en goedgekeurd door parochiale kerkgroep en de PE Rupelkerk.

Het kleiner aantal aanwezigen in de wekelijkse liturgie en hun leeftijdsprofiel maken dat deze kerk niet optimaal benut wordt.

Maar

- Het feit dat deze parochie over meerdere eigen gebedsvoorgangers beschikt,
- Het feit dat de kerk in een totaal complex is ingebouwd waarin verschillende socioculturele activiteiten plaatsvinden,
- Het feit dat de parochie open staat voor nieuwe culturele initiatieven,
- Het feit dat gebouw in relatief goede staat verkeerd, beschikt over volwaardige sanitaire voorzieningen,

Maken dat op middellange termijn de functies behouden kunnen worden maar dat uitgekeken zal worden naar bijkomende nevenactiviteiten.

Hebben wij beslist om het hier beschreven kerkgebouw de B-status te geven voor de termijn van dit kerkenbeleidsplan.

3.1.5. Motivering kapel Onze-Lieve-Vrouw Middelaars AARTSELAAR

Het feit dat deze kapel dagelijks open is voor het publiek

Het feit dat deze kapel aansluit bij een diep Vlaams cultuurgebonden element

Hebben wij beslist om hier beschreven gebouw maximaal zijn huidige bestemming te laten bewaren

3.2. Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht

Actoren die hiervoor in de toekomst mee rond de tafel zullen zitten:

- Gemeentebestuur van Aartselaar
- Kerkraad Sint-Leonardus Aartselaar
- Plaatselijke kerngroep Sint-Leonardus Aartselaar
- Kerkraad Onbevlekt Hart van Maria
- Plaatselijke kerngroep Onbevlekt Hart van Maria
- Pastorale eenheid Immanuel
- Pastorale eenheid Rupelkerk Sint-Franciscus

4. BESLUIT

Alle betrokken partijen engageren zich om naar aanleiding van het jaarlijks overleg tussen het centraal kerkbestuur en de gemeente na te gaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn. Indien wijzigingen nodig zijn, worden ze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop van bisdom Antwerpen en door de gemeenteraad van Aartselaar. Dit principe is toe te passen bij de start van elke nieuwe legislatuur. Volgens het Eredienstendecreet dat in werking treedt vanaf 1 januari 2025 moet elk kerkenbeleidsplan de eerste zes maand van elke nieuwe legislatuur worden vernieuwd of herbevestigd.

Ondertekening

Naam

Naam

Naam

Naam

Handtekening

Handtekening

Handtekening

Handtekening

De vicaris

De voorzitter
Van de kerkraad

De burgemeester

De verantwoordelijke
van de stuurgroep